

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
De heer drs. P. Blokhuis
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum
11 juli 2018

Onderwerp
Wetsvoorstel toegang
GGZ tot de Wlz

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/MK/bs/
ATR0287/2018-U101

Bijlage(n)

Geachte heer Blokhuis,

Op 25 juni 2018 is aan ATR voor advies aangeboden het concept van de 'Wet tot wijziging van de Wet langdurige zorg om toegang tot deze wet te bieden aan mensen die vanwege een psychische stoornis blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg nabij' (Wet toegang GGZ tot de Wlz). Er is ook een internetconsultatie voor deze wet gestart. De reactietermijn hiervan loopt op 3 augustus 2018 af.

Aanleiding en context

Op dit moment zijn zorgbehoevenden met een psychische stoornis in principe uitgesloten van toegang tot zorg op basis van de Wet langdurige zorg (Wlz). Zij hebben uitsluitend toegang tot de Wlz na afloop van een periode van drie jaar van behandeling met verblijf op grond van het basispakket in de Zorgverzekeringswet (Zvw). Zij moeten dan wel behoefte hebben aan voortzetting van deze zorg (ook wel 'voortgezet verblijf' genoemd). Zorgbehoevenden met een psychische stoornis zijn op dit moment aangewezen op zorg op basis van de Zorgverzekeringswet (Zvw) of de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015).

Het wetsvoorstel heeft tot doel om cliënten met een psychische stoornis en met een blijvende behoefte aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid, toegang te geven tot de Wet langdurige zorg (Wlz). De reden hiervan is dat deze groep cliënten in feite een gelijksoortige zorgbehoefte heeft als andere cliënten die nu al wel toegang tot de Wlz hebben. De Tweede Kamer heeft in een motie op het verlenen van de toegang aangedrongen. Om dit mogelijk te maken voegt de Wijzigingswet de grondslag psychische stoornis toe aan de zorginhoudelijke toegangscriteria van de Wlz.

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

De verwachting is dat momenteel binnen de Wmo 2015 circa 8.500 cliënten uit de groep cliënten met een psychische stoornis voldoen aan de nieuwe zorginhoudelijke toegangscriteria van de Wlz. Deze groep gaat als gevolg van de Wijzigingswet naar de Wlz over. Verder bevinden zich in de Zvw circa 750 cliënten die ook aan de nieuwe zorginhoudelijke criteria van de Wlz voldoen. Ook zij gaan over naar de Wlz.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Bevindingen

1. Onderbouwing nut en noodzaak

Nut en noodzaak van de wijziging van de wet zijn in de toelichting duidelijk beschreven. Het doel is om de betreffende cliënten op zorginhoudelijke gronden toegang te geven tot de Wet langdurige zorg (Wlz). Om dit te realiseren is een aanpassing van de Wlz, in het bijzonder de zorgcriteria van deze wet, noodzakelijk. Die aanpassing voert het wetsvoorstel door. De beschrijving van nut en noodzaak is toereikend en geeft naar het oordeel van het college geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

2. Minder belastende alternatieven

De wijziging van de Wlz heeft uit een oogpunt van regeldruk allereerst gevolgen voor een groep cliënten van gemeenten (Wmo 2015) en zorgverzekeraars (Zvw). In totaal gaat het om circa 9.250 cliënten. Ook heeft de wet gevolgen voor zorgaanbieders (waar de cliënten op dit moment verblijven), de Wlz-uitvoerders en zorgverzekeraars. En overigens ook voor publieke instanties als CIZ en gemeenten.

De kern van het wetsvoorstel is gelegen in een overgang van een groep cliënten uit de Wmo 2015 en de Zvw naar een andere regeling (Wlz) en andere uitvoerder (Wlz-uitvoerder). Van belang is daarom te beoordelen of de wet de overdracht van cliënten en dossiers op de minst belastende wijze inricht. Het wetsvoorstel legt vast dat de toegang van de groep tot de Wlz afhankelijk is van een positieve indicatiestelling van het CIZ. Een indicatiestelling acht het wetsvoorstel noodzakelijk, omdat het nieuwe Wlz-criterium afwijkt van de toepasselijke criteria van de Wmo 2015 en Zvw. Een louter administratieve overdracht van cliënten en dossiers zonder beoordeling en indicatiestelling als mogelijk minder belastend alternatief is vanwege het afwijkende criterium niet mogelijk. Verder legt het wetsvoorstel vast dat de indicatiestelling op aanvraag van de cliënt plaatsheeft. Het achterwege laten van de eis van een aanvraag is niet haalbaar, omdat als gevolg van het andere zorgcriterium van de Wlz niet op voorhand duidelijk is welke cliënten en dossiers uit de Wmo 2015 overgaan.¹ Het niet verplicht stellen van een aanvraag zou betekenen dat 30.000 dossiers aan de CIZ moeten worden overgedragen om de toegang te kunnen beoordelen. Nog

¹ De verwachting is dat circa 8.500 van de 30.000 Wmo 2015 cliënten aan de criteria van de Wlz zullen voldoen.

afgezien van de doelmatigheid verzet de privacyregelgeving zich hiertegen, omdat het CIZ dan – zonder de instemming van de cliënt – ook gegevens van een zeer groot aantal personen gaat ontvangen en beoordelen die niet aanmerking zullen komen voor de toegang. De aanvraag is vooral bedoeld om instemming te verlenen aan de overdracht van het dossier naar het CIZ. Hoe de overdracht verder handen en voeten krijgt is in de toelichting niet vermeld. Het is naar het oordeel van het college gewenst dat de toelichting meer zicht gaat bieden op de wijze waarop aanvraag, overdracht en beoordeling invulling gaan krijgen. Daarover vindt – naar het college heeft begrepen - nog overleg plaats met de betrokken instanties en organisaties. Ten behoeve van dit overleg geeft het college de volgende aandachtspunten mee:

- Om de overdracht zo lastenluw mogelijk te laten plaatsvinden verdient het allereerst aanbeveling dat er geen informatie bij de cliënt wordt uitgevraagd die ook al aan het dossier is te ontlenuen.
- Verder moet worden voorkomen dat cliënten onnodig een aanvraag indienen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door de overdragende instantie of organisatie op basis van een globale beoordeling van het dossier de cliënt te laten informeren of een aanvraag wel zinvol is.
- Bovendien is gewenst waar mogelijk de indicatiestelling op basis van informatie uit het dossier af te geven en de cliënt zo min mogelijk voor een (nader) onderzoek op te roepen.

2.1 Het college adviseert de bovengenoemde aandachtspunten in het overleg met instanties en organisaties te betrekken en in de toelichting meer inzicht te bieden in hoe aanvraag, indicatiestelling en overdracht invulling gaan krijgen.

3. Werkbaarheid en merkbaarheid

Zoals onder 2 is vermeld, heeft het wetsvoorstel gevolgen voor zorgbehoevenden en uitvoerende organisaties en instanties. Met de onder 2 opgenomen aanbevelingen voor een lastenluwe overdracht zal voor cliënten ook de werkbaarheid van de regeling toenemen. Zorgverzekeraars, Wlz-uitvoerders en zorgaanbieders zullen er samen met de publieke organisaties als gemeenten en CIZ voor moeten zorgen dat cliënten en dossiers zorgvuldig worden overgedragen en ontvangen. Daarover worden met hen (nadere) afspraken gemaakt. De verwachting van de organisaties is dat uitvoering van de overdrachtswerkzaamheden wel (extra) tijd zal gaan vergen, maar in uitvoerende zin geen problemen gaat opleveren. Er is overigens voorzien in een ruime termijn voorafgaand aan de overdracht (in 2021).

Het is onvermijdelijk dat de gevolgen voor instanties en cliënten merkbaar zijn. De merkbaarheid blijft echter beperkt tot het proces van de eenmalige overdracht. Qua zorg zullen cliënten nauwelijks verandering of gevolgen ervaren. Het is namelijk de bedoeling dat er geen wijziging in het verblijf bij de zorgaanbieder optreedt. Wel zullen cliënten merken dat het aantal herbeoordelingen gaat afnemen. Dat is gevolg van het feit dat de indicatiestelling voor de Wlz voor onbepaalde tijd wordt afgegeven. Voor de Wmo 2015 is er een jaarlijkse herbeoordeling vereist.

4. Berekening regeldruk

In de toelichting is een paragraaf over de regeldrukgevolgen opgenomen, waarin onderscheid is gemaakt tussen de eenmalige en de structurele gevolgen. Het bevat op handlingsniveau een gedetailleerde beschrijving van deze gevolgen voor cliënten, zorgaanbieders, Wlz-uitvoerders en zorgverzekeraars. Deze paragraaf gaat ook in op de gevolgen voor gemeenten en CIZ. Daarmee wekt de toelichting de indruk dat de gevolgen voor deze instanties ook als regeldruk zijn aan te

merken, hetgeen – vanwege de te hanteren definitie van regeldruk – niet het geval is. Het verdient daarom aanbeveling in de paragraaf een duidelijker onderscheid te maken tussen de regeldrukgevolgen en de gevolgen voor de uitvoering door de publieke instanties.

Naast de eenmalige toename van de regeldruk als gevolg van de overdracht wijst de toelichting terecht op een structurele afname waarmee het wetvoorstel gepaard gaat. Waar cliënten onder de Wmo 2015 jaarlijks worden beoordeeld, is de beoordeling voor de Wlz (de indicatiestelling) voor onbepaalde tijd. De jaarlijkse herbeoordeling komt hiermee voor circa 8.500 cliënten te vervallen.

In de toelichting ontbreekt een berekening van de gevolgen voor de regeldruk. Vermeld is dat de kwantificering zal volgen op de uitkomsten van de consultatie. Alhoewel deze redenering valt te begrijpen, ligt de toegevoegde waarde van kwantificering nu juist in het vooraf nadenken over de reikwijdte en mogelijke effecten van de wetgeving. Door de uitkomsten van de kwantificering te toetsen in de praktijk kan de regeldrukparagraaf verder worden verfijnd. Daarnaast is een toets van ATR op de kwantitatieve effecten nu niet mogelijk. Uw ministerie heeft toegezegd de berekening alsnog aan ATR voor te leggen.

4.1 Het college adviseert de toelichting op basis van de gemaakte opmerkingen aan te passen, de omvang van de regeldruk te berekenen en deze in de toelichting op te nemen.

Dictum

Nut en noodzaak van de maatregelen zijn duidelijk en adequaat in de toelichting gemotiveerd. Er zijn aandachtspunten om de inrichting van de overdracht zo lastenluw mogelijk invulling te geven. Er is een aanpassing van de regeldrukparagraaf gewenst om een beter inzicht in de omvang van de gevolgen voor de regeldruk te hebben. Daarom is het dictum:

Het wetsvoorstel indienen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verneemt graag van u op welke wijze u met onze adviespunten rekening hebt gehouden. Het college verzoekt u het aangepaste en definitieve voorstel toe te sturen, opdat het kan beoordelen of een aanvullende zienswijze noodzakelijk is.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris